

**Preek in de viering op 23 en 24 maart 2019 (3e zo 40dgn tijd jrC) in DDS
(Exodus 3,1-8a+13-15; Lucas 13,1-9)**

Het Evangelie vertelt een afschrikwekkend verhaal. Op het tempelplein in Jeruzalem slachten Galileeërs hun Paaslammeren. Pilatus stuurt zijn soldaten er op af. Een aantal Galileeërs wordt gedood en hun bloed raakt vermengd met het bloed van offerdieren. Pilatus wil met deze actie het volk bang maken en zijn macht verstevigen.

Nog steeds richten mensen een bloedbad aan. Vorige week - vér weg in Christchurch; Nieuw-Zeeland - vallen 50 doden bij een aanslag. Deze week dichtbij: in een tram in Utrecht vallen 3 doden; en raken 3 mensen ernstig gewond. Talloze onschuldige slachtoffers...

Het Evangelie vertelt over een dodelijk ongeluk: de Siloam toren valt om; dat kost 18 mensen het leven. Nog steeds gebeuren rampzalige ongelukken. Twee weken terug stortte een vliegtuig neer in Ethiopië: 157 doden. Al die doden daar op die pleinen; al die mensen bedolven onder de brokstukken ... waarom worden juist déze mensen? Hebben zij iets verkeerd gedaan? Moesten zij ergens voor gestraft worden?

Jezus helpt die vraag meteen uit de wereld. Tot twee keer toe zegt Hij: 'Volstrekt niet!' De slachtoffers hebben niets fout gedaan. Ze zijn geen groter zondaar dan wij die hier in dit leven achter bleven. Jezus zegt ook: 'Als jullie niet tot bekering komen dan zal je zélf omkomen!' Als jullie je niet afkeren van het kwaad, dan zal het kwaad over jullie komen!

De gelijkenis vandaag gaat over een vijgenboom die al drie jaar geen vruchten draagt, en dus geen cént opbrengt! De eigenaar is bóós: zijn geduld met die vijgenboom is op. Hak die nare boom maar om! Wég er mee!

Nog steeds worden bomen, die onvoldoende resultaat opbrengen, omgehakt. In 2015 wordt V&D failliet verklaard. Een oeroude boom, meer dan 100 jaar, maar hij levert de laatste jaren niet genoeg op.

Ook binnen de Kerk gaat het her en der zo: als een parochie aanhoudend onvoldoende kerkbezoek laat zien, te weinig kinderen doopt, niet genoeg geld bij elkaar brengt op de collecteschaal, dan verschijnt al snel de botte bijl.

In de gelijkenis van de vijgenboom laat Jezus een mildere mogelijkheid zien. Misschien denkt Hij: 'Wie hakt, kan ook zélf gehakt worden!' 'Als je niet tot bekering komt dan zal je zélf omkomen!'

De wijngaardenier wil de vijgenboom sparen. Hij bemest de grónd opnieuw zodat de boom meer voeding krijgt.

Hij spit de grond rond de stam om. De grond moet luchtiger worden zodat de boom meer ademruimte krijgt. Hij wil niet alleen de bóóm aanpakken, maar ook de omgéving.

Misschien kunnen we de Kerk van deze tijd vergelijken met die vijgenboom. Want er zín mensen die Kerk en geloof nutteloos vinden voor deze tijd. Als de Kerk voor steeds minder mensen betekenis heeft, dan heeft die toch geen nut meer? Kan maar beter omgehakt worden?

Maar dan komt de wijngaardenier naar voren: Jezus Christus. Want de Kerk hier op aarde ís Zijn Lichaam. Hij zegt: geef die vijgenboom - geef mijn Kerk - de kans om nieuwe vrucht te dragen. Bemest de grond, maak die opnieuw los.

De Kerk staat midden in de samenleving. Die omgeving van de Kerk moet opnieuw bemest worden, moet opnieuw los gemaakt worden om zuurstof toe te laten.

De samenleving moet van ons horen: 'Als jullie niet tot bekering komen dan zal je zélf omkomen!' Als je je afkeert van het kwade - ook al ervaar je dat zelf niet zo - dan krijg je nieuwe grond onder je voeten: héilige grond!

En daarmee komen we bij de eerste lezing van vandaag. In de woestijn hoedt Mozes de kudden van zijn schoonvader. De woestijn staat voor leegte; daar houden wij niet zo van. Wij zijn gewend om altijd maar druk bezig te zijn. Leegte en stilte maken ons onwennig en onzeker.

En tóch elk jaar, op 4 mei om acht uur, zín we twee minuten stil. Denken aan het kwaad, keren ons daarvan af, voelen ons verbonden met elkaar, alsof we op gemeenschappelijke heilige grond staan. Staren naar een vlag die wappert in de wind, als een vlam van heilig vuur.

Zoiets is ook Mozes overkomen. Daar in de leegte en stilte van de woestijn. Een gevoel van verbondenheid met de onmetelijke schepping. Heilige grond onder de voeten. Starend naar de vlam van heilig vuur uit een struik daar boven op een heuvel. En een stem die in stilte zegt:

Ik ben die is.

Ik zal er zijn voor u.

Ik zal er zijn voor elke onvruchtbare vijgenboom.

Ik zal er zijn voor elke onschuldige die slachtoffer dreigt te worden van het kwade.

Keren we ons - in deze vastentijd - af van het kwade. Zeggen ook wij tegen ieder die we tegenkomen: 'Ik ben er! Ik zal er zijn voor jou!' Amen.

Han Hartog, maart 2019